

L. 255-374¹

O MEU CADERNO DE VERBOS LATINOS

IRREGULARES, COMPOSTOS E DEPOENTES.

CHAVE DOS VERBOS

POR A. N.

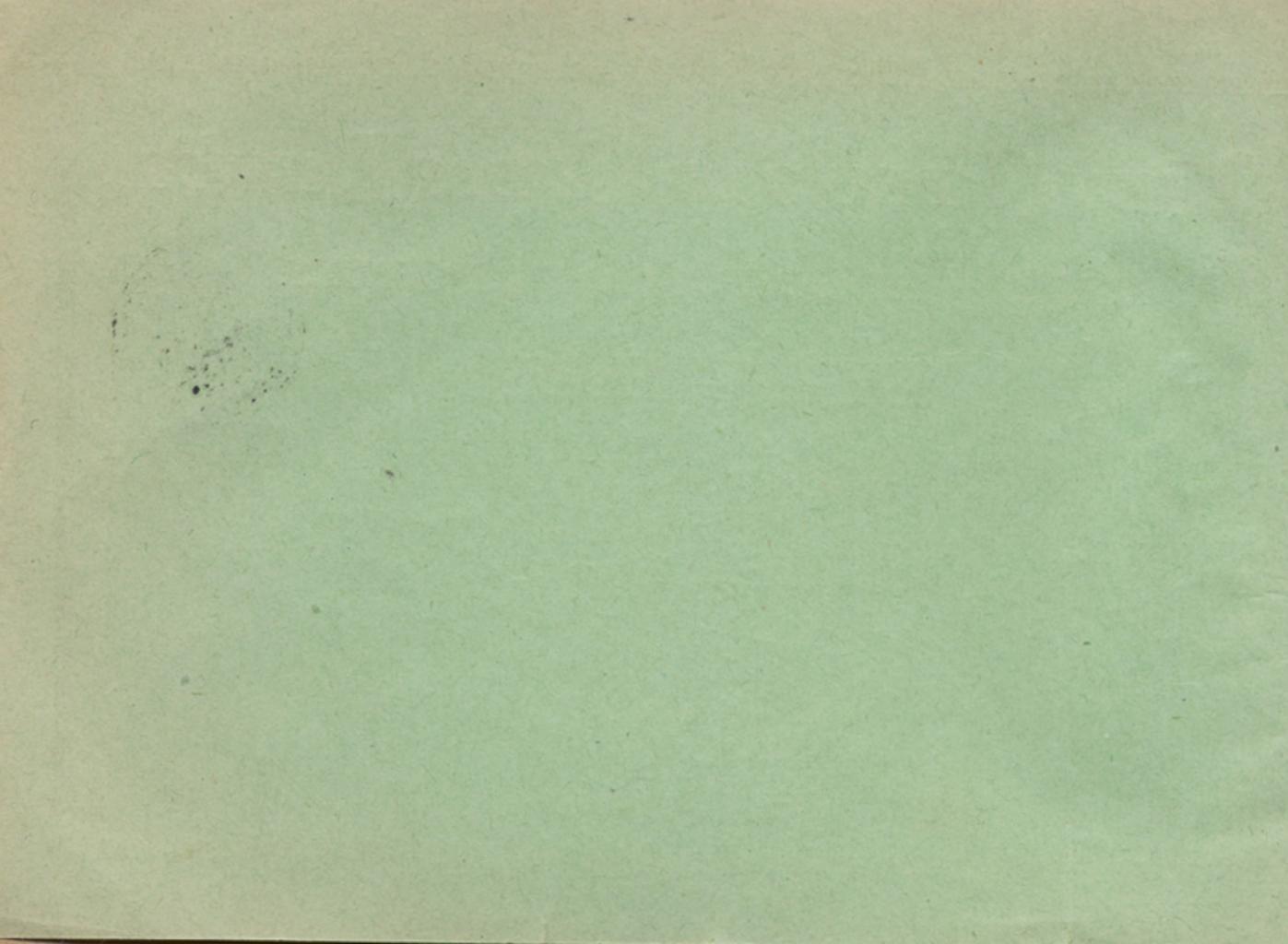
PREÇO 3\$00

1933

LIVRARIA PACHECO

RUA DO MUNDO, N.º 79 — LISBOA

— TELEFONE N.º 21542 —

L. 255342

O MEU CADERNO DE VERBOS LATINOS

IRREGULARES, COMPOSTOS E DEPOENTE

CHAVE DOS VERBOS

Por A. N. R. 119:352.

1933

LIVRARIA PACHECO

RUA DO MUNDO, n.º 79 — LISBOA

— TELEFONE n.º 21542 —

Composto e impresso na TIPOGRAFIA COUTO — Travessa da Horta, 7 — Lisboa — Telef. 28457.

DUAS PALAVRAS

Este caderno destina-se a tornar conhecedores dos verbos irregulares latinos, tanto o estudante como o curioso.

Quem tiver um pouco de amor pela língua latina e se apoderar do conteúdo destas páginas, dará um grande passo no estudo do latim. ¿ Não é o verbo a palavra por excelência e o centro vital da linguagem ?

Para o aluno se assenhorear dêle, basta ler uma página por dia e depois de lê-la, esforçar-se para a gravar na memória. É fácil. Uma vez lidas as formas do verbo, elas quedam como música na reminiscência e no ouvido ; basta depois recitá-las, tendo fechado o livro.

Um mês de paciência é o suficiente, e o espírito encher-se-há de alegria com essa conquista.

A. N.

NOTA

As vogais breves têm o sinal

As longas têm o sinal —

ATENÇÃO

Na 3.^a linha da página 20 (2.^a coluna) onde se lê: **Infinito**, leia-se: **Pretérito perfeito**; e onde se lê: **Pretérito perfeito**, (3.^a coluna) leia-se: **Infinito**.

PRIMEIRA CONJUGAÇÃO.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Crěpō, ās	ārē	crěpūī	(crěpítūm)	estalar
dīscrěpō, ās	ārē	{ dīscrěpūī dīscrěpāvī	—	{ produzir som di- ferente
Cübō, ās	ārē	cübūī	cübítūm	estar deitado
īncübō, ās	ārē	{ īncübūī īncübāvī	{ īncübítūm īncübātūm	{ encostar-se, dei- tar-se sôbre
Dō, ās	ārē	dědī	dătūm	dar
cīrcūmdō, ās	ārē	cīrcūmdědī	cīrcūmdătūm	cercar
vēnūndō, ās	ārē	vēnūndědī	vēnūndătūm	vender

(Os outros compostos dêste verbo, que são 15, pertêncem á 3.^a conjugação.

Dōmō, ās	ārē	dōmūī	dōmítūm	domar, sujeitar
Fřicō, ās	ārē	fřicūī	{ fřictūm fřicătūm	{ esfregar, espancar
Jüvō, ās	ārē	jūvī	jütūm, jūvătūrūs	ajudar, socorrer

(Este verbo vai buscar o supino Adjütūm de Adjüvārī).

Lăvō, ās	ārē	{ lăvī lăvăvī	{ lăvătūm lăutūm ou lötūm	{ lavar, limpar
--------------------	---------------	--------------------------------------	--	-----------------

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Mīcō, ās	ārē	mīcūī	—	brilhar, agitar-se
dīmīcō, ās	ārē	{ dīmīcāvī dīmīcūī	{ dīmīcātūm	pelejar, lutar
Plīcō, ās	ārē	{ (plīcāvī) (plīcūī)	{ plīcātūm plīcītūm	dobrar, enroscar
āapplīcō, ās	ārē	{ āapplīcāvī āapplīcūī	{ āapplīcātūm āapplīcītūm	aplicar, aproximar
cōmplīcō, ās	ārē	{ cōmplīcūī cōmplāvī	{ cōmplīcītūm cōmplātūm	{ enrolar, fechar uma carta
dīsplīcō, ās	ārē	dīsplīcūī	dīspplīcītūm	dispersar
dūplīcō, ās	ārē	{ dūplīcāvī dūplāvī	{ dūplīcītūm dūplātūm	duPLICAR
rēplīcō, ās	ārē	{ rēplīcūī rēplīcāvī	rēplīcītūm	{ tornar a dobrar, repisar, repetir
sūpplīcō, ās	ārē	sūpplīcāvī	sūpplīcātūm	suplicar, pedir
Pōtō, ās	ārē	{ pōtāvī pōtūs sūm	{ pōtūm pōtātūm	beber
Sēcō, ās	ārē	sēcūī	sēctūm	cortar, separar
Sōnō, ās	ārē	{ sōnūī sōnāvī	{ sōnītūm sōntāūm	soar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
dīssōnō, ās . . .	ārē . . .	dīssōnūī . . .	dīssōnītūm . . .	{ produzir som dis- cordante, ecoar
rēsōnō, ās . . .	ārē . . .	{ rēsōnūī . . . { rēsōnāvī . . .	{ rēsōnītūm . . . { rēsōnātūm . . .	{ ressoar, retinir
Stō, ās . . .	ārē . . .	stētī . . .	stātūm . . .	estar de pé
ādstō, ās . . .	ārē . . .	ādstītī . . .	ādstātūm . . .	assistir
cīrcūmstō, ās . . .	ārē . . .	{ cīrcūmstētī . . . { cīrcūnstītī . . .	{ cīrcēmstītūm . . .	{ estar em redor, cercar
cōnstō, ās . . .	ārē . . .	cōnstītī . . .	cōnstātūm . . .	parar, consistir em
dīstō, ās . . .	ārē . . .	— . . .	— . . .	estar distante
ēxstō, ās . . .	ārē . . .	ēxstītī . . .	ēxstātūm . . .	emergir, elevar-se
īnstō, ās . . .	ārē . . .	īnstītī . . .	īnstātūm . . .	estar suspenso
ōbstō, ās . . .	ārē . . .	ōbstītī . . .	ōbstātūm . . .	obstar, tolher
pērstō, ās . . .	ārē . . .	pērstītī . . .	pērstītūm, ātūm . . .	durar, persistir
prāsto, ās . . .	ārē . . .	{ prāstītī . . . { prāstāvī . . .	prāstītūm, prās- tātūm . . .	{ preservar, estar diante de
rēstō, ās . . .	ārē . . .	rēstītī . . .	rēstātūm . . .	parar, restar, ficar
Tōnō, ās . . .	ārē . . .	tōnūī . . .	tōnītūm . . .	trovejar, retumba ^r
īntōnō, ās . . .	ārē . . .	{ īntōnūī . . . { īntōnāvī . . .	{ īntōnātūm . . .	{ trovoar falar alto, com ira
Vētō, ās . . .	ārē . . .	{ vētūī . . . { vētāvī . . .	{ vētītūm . . .	proibir, impedir.

SEGUNDA CONJUGAÇÃO.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Äbölëö, ès	érë	äbölëvî äbölüï	äbölítüm	abolir, riscar
Ädölëö, ès	érë	ädölüï	ädültüm	aumentar, queimar no altar
Älbëö, ès	érë	—	—	estar branco, alvejar
Algëö, ès	érë	älsî	älsüm	ter frio
Arcëö, ès	érë	ärçüï	ärçectüm	afastar, apartar
cöercëö, ès	érë	cöercüï	cöercitüm	refrear, comprimir
ëxërcëö, ès	érë	ëxërcüï	ëxërcitüm	exercitar
Ardëö, ès	érë	ärsî	ärsüm	arder, luzir
Augëö, ès	ërë	aüxtî	aüctüm	aumentar
Avëö, ès	érë	—	—	desejar muito
Cälëö, ès	érë	cälüï	cälítüm	ter calor
Cällëö, ès	érë	cällüï	—	calejar-se
Cälvëö, ès	érë	cälvî	—	ser calvo
Cändëö, ès (¹)	érë	cändüï	—	estar branco, estar em brasa

(¹) (Os compostos dêste verbo pertêncem à 3.^a conjugação. Vídè Äccëndö).

SEGUNDA CONJÚGAÇÃO

9

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Sapino	Português
Cānēō, ēs	ērē	cānūī	—	encanecer
Cārēō, ēs	ērē	cārūī	cārītūm	carecer de
Cāvēō, ēs	ērē	cāvī	caūtūm.	acautelar-se
Cēnsēō, ēs	ērē	cēnsūī	cēnsūm	{ julgar { ser de opinião
pērcēnsēō, ēs	ērē	pērcēnsūī	—	examinar, criticar
rēcēnsēō, ēs	ērē	rēcēnsūī	{ rēcēnsītūm { rēcēnsūm	{ rever { tornar a contar
sūccēnsēō, ēs	ērē	sūccēnsūī	—	irritar-se
Clēō, ēs	ērē	cīvī	cītūm	mover.

(Os compostos dêste verbo são da 4.ª conjugação).

Clūēō, ēs	ērē	—	—	{ ser nomeado ou estimado
Cōmplēō, ēs	ērē	cōmplēvī	cōmplētūm	encher.
Êste verbo é um composto de plēo (que é desusado) e da preposição com.				
ēplēō, ēs	ērē	ēplēvī	ēplētūm	encher
īmplēō, ēs	ērē	īmplēvī	īmplētūm	saturar
rēplēō, ēs	ērē	rēplēvī	rēplētūm	encher muito
sūplēō, ēs	ērē	sūplēvī	sūplētūm	surprender.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Cōnnīvēō, ēs	ērē	{ cōnnīvī cōnnīxī }	—	piscar os olhos estar de conivênciā
Dōcēō, ēs	ērē	dōcūī	dōctūm	ensinar
Dōlēō, ēs	ērē	dōlūī	dōlītūm	doer-se, sofrer
Ēgēō, ēs	ērē	ēgūī	—	ter necessidade
Īndīgēō, ēs	ērē	īndīguī	—	» »
Fāvēō, ēs	ērē	fāvī	fātūm	favorecer
Fērvēō, ēs	ērē	fērbūī	—	ferver
Flāvēō, ēs	ērē	flāvī	—	ser loiro
Flēō, ēs	ērē	flēvī	fletūm	chorar
Flōrēō, ēs	ērē	flōrūī	—	florir
Fōetēō, ēs	ērē	—	—	feder, cheirar mal
Fōvēō, ēs	ērē	fōvī	fōtūm	aquecer
Frīgēō, ēs	ērē	frīxī	—	estar frio
Frōndēō, ēs	ērē	frōndūī	—	ter fôlhas
Fūlgēō, ēs	ērē	fulsī	—	brilhar

Indicativo presente		Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Häbëö, ēs		ērë	häbüí	habitüm	ter, ou haver
ädhïbeo, ēs		ērë	ädhïbüí	ädhïbitüm	empregar
äntëhäbëo, ēs		ērë	äntëhäbüí	äntëhäbitüm	{ antepor, estimar em mais
cöhïbëö, ēs		ērë	cöhïbüí	cöhïbitüm.	coibir
dëbëö . (dë-hï- bëo), ēs		ērë	dëbüí	dëbitüm	dever
ëxhïbëö, ēs		ērë	ëxhïbüí	ëxhïbitüm	exibir, mostrar
ïnhïbëö, ēs		ērë	ïnhïbüí.	ïnhïbitüm	inibir
përhïbëö, ēs		ērë	përhïbüí	përhïbitüm	dar, prover
pôsthäbëö, ēs		ērë	pôsthäbüí	pôsthäbitüm	{ pospor, estimar em menos
præbëö (præ- -hïbëo), es		ērë	præbüí	præbitüm	dar
pröhïbëö, ēs.		ērë	pröhïbüí	pröhïbitüm	proibir
rëdhïbëö, ēs.		ērë	rëdhïbüí	rëdhïbitüm	redibir
Hæréö, ēs.		ērë	hæsüí	hæsüm.	{ estar suspenso, in- deciso, aderir
Hëbëö, ēs		ērë	—	—	{ estar ocioso, em- botado (o ferro)

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Hōrrēō, ēs . . .	ērē . . .	hōrrūī . . .	— . . .	arripiar-se de me-
ābhōrrēō, ēs . . .	ērē . . .	ābhōrrūī . . .	— . . .	do ter aversão, horror
Hūmēō, ēs . . .	ērē . . .	hūmūī . . .	— . . .	estar húmido,
Indūlgēō, ēs . . .	ērē . . .	īndūlsī . . .	īndūltūm . . .	molhado ser indulgente
Jācēō, ēs (!) . . .	ērē . . .	jācūī . . .	jācītūm . . .	estar deitado

(!) (*Falta o supino e o perfeito a quāsi todos os compostos de Jācēo.*)

ādjācēō, ēs . . .	ērē . . .	ādjācūī . . .	— . . .	jazer perto, estar vizinho
Jūbēō, ēs . . .	ērē . . .	jūssī . . .	jūssūm . . .	ordenar
Lānguēō, ēs . . .	ērē . . .	lāngūī . . .	— . . .	estar débil
Lātēō, ēs . . .	ērē . . .	lātūī . . .	— . . .	estar escondido
Līcēō, ēs . . .	ērē . . .	līcūī . . .	līcītūm . . .	licitar
Līquēō, ēs . . .	ērē . . .	{ līqūī . . . līcūī . . .	— . . .	ser líquido, fluído
Līvēō, ēs . . .	ērē . . .	— . . .	— . . .	ter côn de chumbo,
Lūcēō, ēs . . .	ērē . . .	lūxī . . .	— . . .	ter inveja, ciúme
ēlūcēō, ēs . . .	ērē . . .	ēlūxī . . .	— . . .	luzir lançar brilho

SEGUNDA CONJUGAÇÃO

13

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Lügeö, ēs	ērē	lūxi,	(lūctüm)	chorar
Mädeö, ēs	ērē	mädüi	—	estar húmido
Mæreö, ēs	ērē	mæerī	—	estar triste
Mänëö, ēs	ērē	mänsi	mänsüm	ficar
pērmäneö, ēs	ērē	pērmäniſi	pērmäniſüm	permanecer
Mereö, ēs	ērē	mērūi	meritüm	merecer
Mineö, ēs	ērē	—	—	fazer bôjo
īmmiñeö, ēs	ērē	—	—	{estar iminente, ou sobranceiro
ēmienö, ēs	ērē	ēmienüi	—	{elevar-se, sair de
Miscëö, ēs	ērē	miscüi	{mistüm mixtüm	{misturar }
ādmīscëö, ēs	ērē	ādmīscüi	ādmīxtüm	confundir
Möneö, ēs	ērē	mönüi	mönütüm	avivar
Mördëö, ēs	ērē	mömördi	mörsüm	morder.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Mövëö, ēs	ērë	mōvī	mōtūm	mover
ādmövëö, ēs	ērë	ādmōvī	āmōtūm	acercar
āmōvëö, ēs	ērë	āmōvī	āmōtūm	afastar
cōmmövëö, ēs	ērë	cōmmōvī	cōmmōtūm	{pôr em movimen- to}
pērmövëö, ēs	ērë	pērmōvī	pērmōtūm	comover muito
rēmövëö, ēs	ērë	rēmōvī	rēmōtūm	apartar
sūmmövëö, ēs	ērë	sūmmōvī	sūmmōtūm	agitá
Mūlcëö, ēs	ērë	mūlsī	mūlsūm	acariciar, apalpar
pērmūlcëö, ēs	ērë	pērmūlsī	{pērmūlsūm pērmūlctūm}	{afagar}

(mais usado que Mūlcëö).

Mūlgëö, ēs	ērë	{mūlxī mūlsī}	{mūltūm mūlsūm}	{ordenhar}
Nītëö, ēs	ērë	nītūi	—	luzir
Nōcëö, ēs	ērë	nōcūi	nōcītūm	prejudicar
Ölëö, ēs	ērë	ölūi	—	deitar bom cheiro
pērölëö, ēs	ērë	pērölūi	pērölītūm	cheirar muito mal
Pällëö, ēs	ērë	pällūi	—	empalidecer

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	ortuguês
Pārēō, ēs	ērē	pārūī	pārītūm	obedecer
Pātēō, ēs	ērē	pātūī	—	estar aberto
Pāvēō, ēs	ērē	pāvī	—	ter medo
Pēndēō, ēs	ērē	pēpēndī	pēnsūm	estar suspenso, pender
dēpēndēō, ēs	ērē	—	dēpēnsūm	pender de
īmpēndēō, ēs	ērē	—	—	estar acima de
prāpēndēō, ēs	ērē	ēndī	prāpēnsūm	pender diante
Plācēō, ēs	ērē	plācūī	plācītūm	agradar
Pōllēō, ēs	ērē	pōllūī	—	ter muito poder
Prāndēō, ēs	ērē	prāndī	prānsūm	almoçar
Prōmīnēō, ēs	ērē	prōmīnūī	—	elevar-se
Rēnīdēō, ēs	ērē	—	—	sorrir-se, brilhar
Rīdēō, ēs	ērē	rīstī	rīsūm	rir
ārrīdēō, ēs	ērē	ārrīsī	arrīsūm	rir-se para
īrrīdēō, ēs	ērē	īrrīsī	īrrīsūm	mofar de
sūbrīdēō, ēs	ērē	subrīsī	sūbrīsūm	sorrir
Rīgēō, ēs	ērē	rīgūī	—	estar rígido
Rūbēō, ēs	ērē	rūbūī	—	estar vermelho
Scātēō, ēs	ērē	scātīs	—	brotar

Indicativo presente	infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Sěděo, ēs	ērě	sědī	sěssūm	estar sentado
āssíděo, ēs	ērě	āssědī	āssěssūm	estar sentado, jun-
círcūmsěděo, ēs	ērě	círcūmsědī	círcūmsěssūm	{ to a outro estar sentado em
ōbsíděo, ēs	ērě	ōbsědī	ōbsěssūm	{ roda cercar
pōssiđěo, ēs	ērě	pōssědī	pōssěssūm	possuir
süpěrsěděo, ēs	ērě	süpěrsědī	süpěrsěssūm	{ estar sentado só-
Sílěo, ēs	ērě	sílūi	—	{ bre, presidir calar-se
Sörběo, ēs	ērě	sörpsī	sörptūm	sorver, engulir
rěsörběo, ēs	ērě	rěsörbūi	rěsörptūm	{ tornar a sorver, re- ter as lágrimas
Sörděo, ēs	ērě	sördūi	—	estar sujo
Splěnděo, ēs	ērě	splěndūi	—	brilhar
rěsplěnděo, ēs	ērě	rěsplěndūi	—	resplandecer
Spōnděo, ēs	ērě	spōpōndī	spōnsūm	{ prometer, ficar por-
rěspōnděo, ēs	ērě	rěspōndī	rěspōnsūm	{ fiador responder
Squälěo, ēs	ērě	squälūi	—	ser inculto, áspero

Indicativo presente		Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Strīdēō, ēs	.	érē . . .	strīdī . . .	—	ranger, fazer es-
Strīdō, ēs	.	érē . . .	strīdīs . . .	—	{ trondo
Stūdēō, ēs	.	érē . . .	stūdūī . . .	—	aplicar-se a
Stūpēō, ēs	.	érē . . .	stūpūī . . .	—	{ pasmar, estar en-
Stūādēō, ēs	.	érē . . .	suāsī . . .	suāsūm.	torpecido
dīssuādēō, ēs	.	érē . . .	dīssuāsī . . .	dīssuāsūm	aconselhar
pērsuādēō, ēs	.	érē . . .	pērsuāsī . . .	pērsuāsūm	dissuadir
Täcēō, ēs	.	érē . . .	täcūī . . .	täcītūm	persuadir
Tēnēō, ēs	.	érē . . .	tēnūī . . .	(tēntūm)	calar-se
ābstīnēō, ēs	.	érē . . .	ābstīnūī . . .	ābstēntūm	{ agarrar, segurar,
āttīnēō, ēs	.	érē . . .	āttīnūī . . .	āttēntūm	possuir
cōntīnēō, ēs	.	érē . . .	cōntīnūī . . .	cōntēntūm	abster-se, conter
dētīnēō, ēs	.	érē . . .	dētīnūī . . .	dētēntūm	deter, pertencer
dīstīnēō, ēs	.	érē . . .	dīstīnūī . . .	dīstēntūm	sustentar, conter
ōbtīnēō, ēs	.	érē . . .	ōbtīnūī . . .	ōbtēntūm	deter, embargo
pērtīnēō, ēs	.	érē . . .	pērtīnūī . . .	—	impedir, separar
rētīnēō, ēs	.	érē . . .	rētīnūī . . .	rētēntūm	obter, guardar
sūstīnēō, ēs	.	érē . . .	sūstīnūī . . .	{ sūstēntūm sūstēntātūm	pertencer, chegar a
					reter, reprimir
					{ suspender, suster

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Tēpēō, ēs	ērē	tēpūī	—	{estar morno, té- {rido
Tērgēō, ēs	ērē	tērsī	tērsūm	{limpar, purificar, esfregar
Tērgō, ēs	ērē	tērgī	tērsūm	
<i>(Este último é pouco usado).</i>				
ābstērgēō, ēs	ērē	ābstērsī	ābstērsūm	limpar enxugando
Tērrēō, ēs	ērē	tērrūī	tērrītūm	aterrar, atemorizar
Timēō, ēs	ērē	timūī	—	temer, recear
Tōndēō, ēs	ērē	tōtōndī	tōnsūm	tosquiar, ceifar
Tōrpēō, ēs	ērē	tōrpūī	—	estar entorpecido
Tōrquēō, ēs	ērē	tōrsī	tōrtūm	torcer, dobrar
<i>extōrquēō, ēs</i>				
ēxtōrquēō, ēs	ērē	ēxtōrsī	ēxtōrtūm	{desconjuntar, ex- {torquir
Tōrrēō, ēs	ērē	tōrrūī	tōstūm	{torrar, secar ao sol, {tostar
Tūmēō, ēs	ērē	tūmūī	—	estar inchado, tú- {mido
Türgēō, ēs	ērē	türsī	—	estar cheio de, es- tar encolerizado
Ūrgēō, ēs	ērē	ūrsī	—	impelir, apressar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Súpino	Português
Välëö, ēs	ērë	välüï	välitüm	ser forte, ter saúde
Végëö, ēs	ērë	vëgüï	—	excitar, ser ardente
Vidëö, ēs	ērë	vïdï	vïsüm	ver, avistar
īnvïdëö, ēs	ērë	īnvïdï	īnvïsüm	invejar, embaraçar
prövïdëö, ēs	ērë	prövïdï	prövïsüm	{perceber, desco- brir antes
Vigëö, ēs	ērë	vïgüï	—	{ser vigoroso, es- tar em vigor
Vïrëö, ēs	ērë	vïrüï	—	{estar verde, ver- dejar
Vöyëö, ēs	ērë	vövï	vötüm	votar
dëvövëö, ēs	ērë	dëvövï	dëvötüm	{oferecer, consa- grar

Verbos depoentes da segunda conjugação.

(Forma passiva com significação activa)

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Português
Fätëör, ēřis . . .	fässüs süm . . .	fätérī	{manifestar, confessar
cōnfítëör, ēřis . . .	cōnfessüs süm . . .	cōnfítérī	declarar
Mědëör, ēřis . . .	— . . .	mědérī	cuidar, curar
Měréör, ēřis . . .	měritüs süm . . .	měrérī	merecer
Mišérëör, ēřis . . .	{mísértüs süm mísérítüs süm . . .	{mísérérī	compadecer-se
Rëör, ēřis . . .	rätüs süm . . .	rérī	crer, pensar
Tüëör, ēřis . . .	{tüítüs süm tütüs süm . . .	{tüérī	velar por
Íntüëör, ēřis . . .	íntuitüs süm . . .	íntüérī	olhar, observar

(Os dois perfeitos de tüëör são desusados e substituem-se por těstätüs süm (proteger), assim como íntuitüs süm dá lugar a áspëxī, (pretérito perfeito de Áspicio).

Semi-depoentes da segunda conjugação.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Português
Aüdëö, ēs . . .	ērë . . .	äusüs süm	ousar
Gäudëö, ēs . . .	ērë . . .	gävüsüs süm	folgar, alegrar-se
Sölëö, ēs . . .	ērë . . .	sölitüs süm	habituar-se, ter costume de

TERCEIRA CONJUGAÇÃO.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Ābdō, īs	ērē	ābdīdī	ābdītūm	afastar, ocultar
Ābnūō, īs	ērē	ābnūī	ābnūtūm	negar
Ābscōndō, īs	ērē	ābscōndī	ābscōnd-tūm	} esconder
Āddō, īs	ērē	āddīdī	āddītūm	
cōndō, īs	ērē	cōndīdī	cōndītūm	fundar
crēdō, īs	ērē	crēdīdī	crēdītūm	crer
dēdō, īs	ērē	dēdīdī	dēdītūm	render-se, entregar
dīdō, īs	ērē	dīdīdī	dīdītūm	distribuir
ēdō, īs	ērē	ēdēdī	ēdētūm	{ deitar fora, pu- blicar
īndō, īs	ērē	īndīdī	īndītūm	
ōbdō, īs	ērē	ōbdīdī	ōbdītūm	pôr sôbre pôr diante
pērdō, īs	ērē	pērdīdī	pērdītūm	arruínar-se, per- der

(Este verbo tem por passivo Pērēō — eu môrro, etc.)

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
prōdō, īs . . .	ērē . . .	prōdīdī . . .	prōdītūm . . .	descobrir, traír
rēddō, īs . . .	ērē . . .	rēddīdī . . .	rēddītūm . . .	restituír
sūbdō, īs . . .	ērē . . .	sūbdīdī . . .	sūbdītūm . . .	{ colocar por baixo, { submeter
trādō, īs . . .	ērē . . .	trādīdī . . .	trādītūm . . .	confiar, entregar
vēndō, īs . . .	ērē . . .	vēndīdī . . .	vēndītūm . . .	vender

(Este verbo tem por passivo Vēnēo, etc. Ser vendido).

Āccēndō, īs . . .	ērē . . .	āccēndī . . .	āccēnsūm . . .	{ inflamar { incendiar
Āccūmbō, īs . . .	ērē . . .	āccūbūī . . .	āccūbītūm . . .	{ deitar-se, esten- { der-se
īncūmbō, īs . . .	ērē . . .	īncūbūī . . .	īncūbītūm . . .	{ debruçar-se, dei- { tar-se sobre
ōccūmbō, īs . . .	ērē . . .	ōccūbūī . . .	ōccūbītūm . . .	morrer, sucumbir
rēcūmbō, īs . . .	ērē . . .	rēcūbūī . . .	— . . .	{ estar estendido, { deitado
Ācūō, īs . . .	ērē . . .	ācūī . . .	ācūtūm . . .	afiar, aguçar
Ādōlēō, īs . . .	ērē . . .	ādōlēvī . . .	ādūltūm . . .	aumentar, sacrifi- { car, queimando

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Súpino	Português
Ädölēscō, ūs	ärē . . .	ädölēvī . . .	ädūltūm . . .	aumentar-se, en- grossar
Ägō, ūs	ärē . . .	ëgt̄ . . .	äctūm . . .	conduzir, empur- rar
äbīgō, ūs	ärē . . .	äbēgī . . .	äbāctūm . . .	afastar, enxotar
ädīgō, ūs	ärē . . .	ädēgī . . .	ädāctūm . . .	obrigar, constran- ger
ämbīgō, ūs	ärē . . .	—	—	duvidar, hesitar
cōgō(çōn-ägo) ūs	ärē . . .	cōegī . . .	cōāctūm . . .	impelir, coagir
dēgō, ūs	ärē . . .	dēgī . . .	—	consumir, passar o tempo
ëxīgō, ūs	ärē . . .	ëxēgī . . .	ëxāctūm . . .	expulsar, exigir
pērāgō, ūs	ärē . . .	pērēgī . . .	pērāctūm . . .	perseguir, acossar
prōdīgō, ūs	ärē . . .	prōdēgī . . .	prōdāctūm . . .	prodigalizar
rēdīgō, ūs	ärē . . .	rēdēgī . . .	rēdāctūm . . .	repelir, reduzir
sätāgō, ūs	ärē . . .	sätēgī . . .	sätāctūm . . .	azafamar-se, in- quietar-se
sübīgō, ūs	ärē . . .	sübēgī . . .	sübāctūm . . .	submeter
trānsīgō, ūs	ärē . . .	trānsēsī . . .	trānsāctūm . . .	transigir, atraves- sar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Ālō, īs	ērē	ālūī	{ ālītūm āltūm	{ desenvolver, ali- mentar
Āngō, īs	ērē	ānxī	—	estrangular, afogar
Annūō, īs	ērē	ānnūī	ānnūtūm	anuír
Ārcēssō, īs	ērē	ārcēssīvī	ārcēssītūm	{ acusar, citar para juizo

(Este verbo é composto de cēssō, derivado de cō da raiz de cīō).

Ārgüō	ērē	ārgūī	{ ārgūtūm (ou ār- guítūm).	{ agredir, atacar
cōārgüō, īs	ērē	cōārgūī	cōārgūtūm.	provar, convencer
rēdārgüō, īs	ērē	rēdārgūī	rēdārgūtūm.	redarguir, arguir
Bībō, īs	ērē	bībī	bībītūm	beber, sorver
Cādō, īs	ērē	cēcidī	cāsūm	cair, escorregar
āccīdō, īs	ērē	āccīdī	—	{ cair d'encontro a alguma causa, acontecer
ōccīdō, īs	ērē	ōccīdī	ōccāsūm	cair morto
rēcīdō, īs	ērē	rēcīdī	rēcāsūm	recaír

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Cædō, ūs . . .	ĕrē . . .	cæcīdī . . .	cæsūm . . .	cortar, ferir
ābscīdō, ūs . . .	ĕrē . . .	ābscīdī . . .	ābscīsūm . . .	separar
cōnsīdō, ūs . . .	ĕrē . . .	cōncīdī . . .	cōncīsūm . . .	{ desabar, cortar aos bocados
Cānō, ūs . . .	ĕrē . . .	cæcīnī . . .	cāntūm . . .	cantar
cōncīnō, ūs . . .	ĕrē . . .	cōncīntī . . .	cōncēntūm . . .	{ cantar em côro, entoar
ōccīnō, ūs . . .	ĕrē . . .	{ōccīcīnī . . . ōccīnūtī . . .	{ōccīnēntūm . . .	gritar, cantar
præcānō, ūs . . .	ĕrē . . .	— . . .	— . . .	profetizar

(Todos os outros compostos são em cíno, sem perfeito, nem supino).

Căpēssō, ūs . . .	ĕrē . . .	{căpēssīvī . . . căpēssīi . . .	{căpēssītūm . . .	pegar, tomar
<i>(Este verbo vem de căpiō).</i>				
Cārpō, ūs . . .	ĕrē . . .	cārpsī . . .	cārptūm . . .	colhêr, pastar
dēcērpō, ūs . . .	ĕrē . . .	dēcērpsī . . .	dēcērptūm . . .	desprender
ēxcērpō, ūs . . .	ĕrē . . .	ēxcērpsī . . .	ēxcērptūm . . .	apartar, extraír
Cēdō, ūs . . .	ĕrē . . .	cēssī . . .	cēssūm . . .	{ ir, caminhar, su- ceder

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Cöllö, ūs	érë	cécult	cölsüm (desusado)	adiantar
āntecöllö, ūs	érë	—	—	exceder, ultrapasar
ēxcöllö, ūs	érë	ēxcöllǖt	ēxcöllsüm	erguer, levar vantagem
pērcöllö, ūs	érë	pērcüllǖt	pērcülsüm	derrubar, ferir
Cērnö, ūs	érë	crëvǖt	crëtüm	separar, ver

(O perfeito e o supino dêste verbo não têm a significação de Ver, mas a de Separar).

dēcērnö, ūs	érë	dēcrëvǖt	dēcrëtüm	decretar, resolver
dīscērnö, ūs	érë	dīscrëvǖt	dīscrëtüm	discernir
sēcērnö, ūs	érë	sēcrëvǖt	sēcrëtüm	extremar, separar
Cīngö, ūs	érë	cīnxǖt	cīnctüm	cingir
Clāudö, ūs (ou Clūdö, ūs)	érë	—	clāusüm	coxear
Clāudö, ūs	érë	clāusǖt	clāusüm	fechar

Os compostos dêste verbo terminam em clūdö. Ex. :

cōnclūdö, ūs	érë	cōnclüsǖt	cōnclüsüm	encerrar, concluir
------------------------	---------------	----------------------	---------------------	--------------------

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Súpino	Português
Cōlō, īs	ērē	cōlūī	cūltūm	cultivar
āccōlō, īs	ērē	āccōlūī	āccūltūm	habitar
ēxcōlō, īs	ērē	ēxcōlūī	ēxcūltūm	amanhar
īncōlō, īs	ērē	īncōlūī	{īncōlātūm īncōlūtūm}	residir
Cōmō, īs	ērē	cōmpsī	cōmptūm	pentear
cōmpēscō, īs	ērē	cōmpēscūī	cōmpēscitūm	reter, reprimir
Cōngrūō, īs	ērē	cōngrūī	—	reunir-se, convir
Cōnsūlō, īs	ērē	cōnsūlūī	cōnsūltūm	{consultar, delibe- rar}
Cōquō, īs	ērē	cōxtī	cōctūm	cozinhar, cozer
Crēbrēscō, īs	ērē	crēbrūī	—	{freqüentar, pro- grédir}
Crēscō, īs	ērē	crēvī	crētūm	brotar, crescer
Cūdō, īs	ērē	{cūdī cūsī}	{cūsūm}	bater, malhar
Cūrrō, īs	ērē	cūcūrrī	cūrsūm	correr
(Excepcionalmente, os compostos podem conservar o redôbro no perfeito.				
āccūrrō, īs	ērē	{āccūcūrrī āccūrrī}	{āccūrsūm}	acorrer

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
cōncūrrō, īs . . .	ērē . . .	{ cōncūrrī . . . cōncūcūrrī . . .	{ cōncūrsūm . . .	concorrer
dēcūrrō, īs . . .	ērē . . .	{ dēcūrrī . . . dēcūcūrrī . . .	{ dēcūrsūm . . .	correr para baixo
dīscūrrō, īs . . .	ērē . . .	{ dīscūrrī . . . dīscūcūrrī . . .	{ dīscūrsūm . . .	{ discorrer, correr para uma e para outra parte
ēxcūrrō, īs . . .	ērē . . .	ēxcūrrī . . .	ēxcūrsūm . . .	correr para fora
ōccūrrō, īs . . .	ērē . . .	ōccūrrī . . .	ōccūrsūm . . .	{ ocorrer, sair ao encontro
pērcūrrō, īs . . .	ērē . . .	pērcūrrī . . .	pērcūrsūm . . .	percorrer
prōcūrrō, īs . . .	ērē . . .	prōcūrrī . . .	prōcūrsūm . . .	{ correr muito, correr adiante
trānscūrrō, īs . . .	ērē . . .	trānscūrrī . . .	trānscūrsūm . . .	{ Ir além de, sair do assunto
Dēfēndō, īs . . .	ērē . . .	dēfēndī . . .	dēfēnsūm . . .	proibir
Dīcō, īs . . .	ērē . . .	dīxī . . .	dīctūm . . .	dizer
ēdīcō, īs . . .	ērē . . .	ēdīxī . . .	ēdīctūm . . .	ordenar
īndīcō, īs . . .	ērē . . .	īndīxī . . .	īndīctūm . . .	notificar
prāedīcō, īs . . .	ērē . . .	prāedīxī . . .	prāedīctūm . . .	predizer, avisar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Sapino	Português
Dīscō, ūs	ērē	dīdīcī	dīscītūm	aprender
āddīscō, ūs	ērē	āddīdīcī	—	aprender mais
Dīspērgō, ūs	ērē	dīspērsī	dīspērsūm	espalhar, semear
Dīstinguō, ūs	ērē	dīstīnxī	dīstīnctūm	distinguir, separar

(Este verbo simples, não é usado).

Dīvīdō, ūs	ērē	dīvīsī	dīvīsūm	dividir
Dūcō, ūs	ērē	dūxī	dūctūm	conduzir
āddūcō, ūs	ērē	āddūxī	āddūctūm	aduzir
ēdūcō, ūs	ērē	ēdūxī	ēdūctūm	{ retirar, levar para fora
pērdūcō, ūs	ērē	pērdūxī	pērdūctūm	guiar
sūbdūcō, ūs	ērē	sūbdūxī	sūbdūctūm	subtraír
Ēdō, ūs	ērē ou ēssē	ēdī	ēsūm	comer
Ēmō, ūs	ērē	ēmī	ēmptūm	cqmrar
ādīmō, ūs	ērē	ādēmī	{ādēmptūm ādēmtūm	{ tirar, privar de
cōēmō, ūs	ērē	cōēmī	cōēmptūm	{ comprar ao mes- mo tempo
dēmō, ūs	ērē	dēmpsī	dēmptūm	tirar, cortar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
dīrīmō, īs . . .	ērē . . .	dīrēmī . . .	dīrēmptūm . . .	separar, apartar
ēxīmō, īs . . .	ērē . . .	ēxēmī . . .	ēxēmptūm . . .	tirar de, suprimir
īntērīmō, īs . . .	ērē . . .	īntērēmī . . .	īntērēmptūm . . .	matar
prōmō, īs . . .	ērē . . .	{ prōmsī prōmpsī . . .	{ prōmptūm prōmtūm . . .	{ descobrir, explicar
rēdīmō, īs . . .	ērē . . .	rēdēmī . . .	rēdēmptūm . . .	resgatar, remir
sūmō, īs . . .	ērē . . .	{ sūmsī sūmpsī . . .	{ sūmtūm sūmpītūm . . .	{ tomar, agarrar, pegar
ābsūmō, īs . . .	ērē . . .	ābsūmpsī . . .	ābsūmptūm . . .	afastar, devorar
cōnsūmō, īs . . .	ērē . . .	cōmsūmpsī . . .	cōmsūmptūm . . .	consumir, gastar
Exūō, īs . . .	ērē . . .	ēxūī . . .	ēxūtūm . . .	despir

(O verbo simples ūo — vestir, não é usado).

Făcēssō, īs . . .	ērē . . .	{ făcēssīvī facesii . . .	{ făcēssītūm . . .	cumprir, executar
Făllō, īs . . .	ērē . . .	fĕfēllī . . .	fălsūm . . .	iludir, enganar
rĕfēllō, īs . . .	ērē . . .	rĕfēllī . . .	— . . .	refutar
Fătīscō, īs . . .	ērē . . .	— . . .	— . . .	abrir-se, fender-se
Fērō, fērs . . .	fērrē . . .	tūlī . . .	lătūm . . .	levar, trazer

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
āffērō, fērs . . .	āffērrē . . .	āttūlī . . .	āllātūm . . .	{acarretar, produ- zir
āuferō, fērs . . .	āufērrē . . .	ābstūlī . . .	āblātūm . . .	{arrebatar, deixar de
cōnfērō, fērs . . .	cōnfērrē . . .	cōntūlī . . .	cōllātūm . . .	ajuntar, amontoar
dīffērō, fērs . . .	dīffērrē . . .	dīstūlī . . .	dīlātūm . . .	dispersar, diferir
ēffērō, fērs . . .	ēffērrē . . .	ēxtūlī . . .	ēlātūm . . .	levar para fora
īnfērō, fērs . . .	īnfērrē . . .	īntūlī . . .	īllātūm . . .	trazer, levar
ōffērō, fērs . . .	ōfērrē . . .	ōbtūlī . . .	ōblātūm . . .	oferecer
pērfērō, fērs . . .	pērfērrē . . .	pērtūlī . . .	pērlātūm . . .	{levar até ao fim, sofrer
præfērō, fērs . . .	præfērrē . . .	prætūlī . . .	prælātūm . . .	{preferir, levar ávante
prōfērō, fērs . . .	prōfērrē . . .	prōtūlī . . .	prōlātūm . . .	{mover para diante, publicar
rēfērō, fērs . . .	rēfērrē . . .	rētūlī . . .	rēlātūm . . .	{levar consigo no- vamente, trazer
sūffērō, fērs . . .	sūffērrē . . .	sūstūlī . . .	sūblātūm . . .	submeter, sofrer

(O perfeito e o supino pertencem a Töllö).

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
trānsfērō, fēr̄ . . .	trānsfērrē . . .	trānstūlī . . .	trānlātūm . . .	{ transferir, trans- portar
Fīgō, īs . . .	ērē . . .	fīxī . . .	fīxūm . . .	fixar, cravar
āffīgō, īs . . .	ērē . . .	āffīxī . . .	āffīxūm . . .	pregar, afixar
Fīndō, īs . . .	ērē . . .	fīdī . . .	fīssūm . . .	rachar, fender
Fīngō, īs . . .	ērē . . .	fīnxī . . .	fīctūm . . .	formar, esculpir
Flēdō, īs . . .	ērē . . .	flēxī . . .	flēxūm . . .	curvar, dobrar
Flīgō, īs . . .	ērē . . .	flīxī . . .	flīctūm . . .	ferir, bater
āfflīgō, īs . . .	ērē . . .	āfflīxī . . .	āfflīctūm . . .	arremessar, afigir
cōnfīgō, īs . . .	ērē . . .	cōnfīxī . . .	cōnfīctūm . . .	lutar, combater
īnflīgō, īs . . .	ērē . . .	īnflīxī . . .	īnflīctūm . . .	{ arremessar contra infligir
prōflīgō, īs . . .	ērē . . .	prōflīxī . . .	prōflīctūm . . .	combater muito

(Há outro composto que pertence á 1.ª conjugação).

Flōrēscō, īs . . .	ērē . . .	—	—	{ começar a florar cer
dēflōrēscō, īs . . .	ērē . . .	dēflōrūī . . .	—	murchar
Flūō, īs . . .	ērē . . .	flūxī . . .	flūxūm . . .	escorrer

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Frāngō, ūs	érē . . .	frēgī . . .	frāctūm . . .	quebrar
cōnfrāngō, ūs	érē . . .	cōnfrēgī . . .	cōnfrāctūm . . .	derrubar, romper
effrāngō, ūs	érē . . .	effrēgī . . .	effrāctūm . . .	arrombar, despe- daçar
Frēmō, ūs	érē . . .	frēmūī . . .	frēmītūm . . .	bramir, gritar

(Os compostos dêste verbo não têm supino).

Frēndō, ūs	érē . . .	frēndūī . . .	frēssūm ou frēsūm	mastigar, ranger os dentes, com ira
Fūndō, ūs	érē . . .	fūdī . . .	fūsūm . . .	verter, derramar
Fūrō, ūs	érē . . .	fūrūī . . .	—	delirar
Gēmō, ūs	érē . . .	gēmūī . . .	gēmītūm . . .	gemer

(Faltam aos compostos o supino e o perfeito).

Gērō, ūs	érē . . .	gēssī . . .	gēstūm . . .	trazer, gerir
Gīgnō, ūs	érē . . .	gēnūī . . .	gēnītūm . . .	gerar, criar
Glīscō, ūs	érē . . .	—	—	engordar, desen- volver-se

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Hīscō, īs . . .	ērē . . .	— . . .	— . . .	abrir-se
dēhīscō, īs . . .	ērē . . .	— . . .	— . . .	fender-se
Īmbībō, īs . . .	ērē . . .	īmbībī . . .	īmbībītūm . . .	sorver, aspirar
Īmbūbō, īs . . .	ērē . . .	īmbūbī . . .	īmbūbītūm . . .	embeber, embutir
Īncēssō, īs . . .	ērē . . .	{ īncēssīvī īncēssī . . .	— . . .	assaltar, acometer
Īndūbō, īs . . .	ērē . . .	īndūbī . . .	īndūbītūm . . .	vestir
Jūngō, īs . . .	ērē . . .	jūnxī . . .	jūnctūm . . .	unir, juntar, jungir
ādjūngō, īs . . .	ērē . . .	ādjūnxī . . .	ādjūnctūm . . .	{ prender, atar, acrescentar
cōnjūngō, īs . . .	ērē . . .	cōnjūnxī . . .	cōnjūnctūm . . .	ligar, ajuntar
dīsjūngō, īs . . .	ērē . . .	dīsjūnxī . . .	dīsjūnctūm . . .	afastar, separar
Läcēssō, īs . . .	ērē . . .	{ läcēssīvī läcēssī . . .	{ läcēssītūm . . .	{ inquietar, provo- car
Läedō, īs . . .	ērē . . .	läesī . . .	läesūm . . .	ferir, danificar
cöllidō, īs . . .	ērē . . .	cöllisī . . .	cöllisūm . . .	colidir, chocar
Lämbō, īs . . .	ērē . . .	lämbī . . .	lämbitūm . . .	lamber

(Os compostos dêste verbo não têm supino).

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Lěgō, ūs	ěrē	lēgī	lēctūm	ler, recolher
āllěgō, ūs	ěrē	āllěgī	āllěctūm	eleger, agregar
cōlligō, ūs	ěrē	cōllēgī	cōllēctūm	recolher, coligar
dēlīgō, ūs	ěrē	dēlēgī	dēlēctūm	escolher, eleger
dīlīgō, ūs	ěrē	dīlēxī	dīlēctūm	amar, considerar
ēlīgō, ūs	ěrē	ēlēgī	ēlēctūm	arrancar, eleger
{intēllēgō, ūs	ěrē	{intēllēxī	{intēllēctūm	{entender, distinguir
{Intellēgō, ūs	ěrē	{intellēxī	{intellēctūm	{
{nēglēgō, ūs	ěrē	nēglēxī	nēglēctūm	desprezar
{nēglīgō, ūs	ěrē	nēglēxī	nēglēctūm	{
pērlēgō, ūs	ěrē	pērlēgī	pērlēctum	{ler até ao fim, ver
rēlēgō, ūs	ěrē	rēlēgī	rēlēctūm	{ com atenção
rēlēgō, ūs	ěrē	rēlēgī	rēlēctūm	retomar, reler
Lǐnō, ūs	ěrē	{līvī	{lītūm	ungir, untar
		{lēvī	{lītūm	{
cīrcūmlinō, ūs	ěrē	cīrcūmlīvī	cīrcūmlītūm	{untar em volta de,
ōblinō, ūs	ěrē	ōblēvī	ōblītūm	{ aplicar sôbre
sūblinō, ūs	ěrē	sūblīvī	sūblītūm	besuntar
				{untar por baixo,
				{ cobrir de

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Līnquo, ūs . . .	ērē . . .	līquī . . .	līctūm . . .	deixar
rēlinquo, ūs . . .	ērē . . .	rēlīquī . . .	rēlīctūm . . .	largar, abandonar
Lūdō, ūs . . .	ērē . . .	lūstī . . .	lūsūm . . .	brincar, jogar
Lūō, ūs . . .	ērē . . .	lūtī . . .	lūtūrūs . . .	lavar, regar
ābluo, ūs . . .	ērē . . .	āblūtī . . .	āblūtūm . . .	banhar
cīrcūmluo, ūs . . .	ērē . . .	cīrcūmlūtī . . .	— . . .	lavar em volta de
cōlluo, ūs . . .	ērē . . .	cōllūtī . . .	cōllūtūm . . .	limpar
dēluo, ūs . . .	ērē . . .	dēlūtī . . .	dēlūtūm . . .	lavar bem
dīluo, ūs . . .	ērē . . .	dīluī . . .	dīlūtūm . . .	{ diluir, tirar la- vando
īnterluo, ūs . . .	ērē . . .	īnterlūtī . . .	īnterlūtūm . . .	regar, banhar entre
Māndō, ūs . . .	ērē . . .	māndī . . .	mānsūm . . .	mastigar
rēmāndō, ūs . . .	ērē . . .	rēmāndī . . .	rēmānsūm . . .	ruminar
Mērgō, ūs . . .	ērē . . .	mērsī . . .	mērsūm . . .	mergulhar
Mētō, ūs . . .	ērē . . .	mēssūtī . . .	mēssūm . . .	ceifar
ēmētō, ūs . . .	ērē . . .	ēmēssūtī . . .	ēmēssūm . . .	{ colher, tirar cei- fando
Mētūo, ūs . . .	ērē . . .	mētūtī . . .	mētūtūm . . .	temer, recear
prāemētūo, ūs . . .	ērē . . .	prāemētūtī . . .	— . . .	{ temer antes, re- cear muito

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Sapino	Português
Mǐnūō, ūs	ērē	mǐnūī	mǐnūtūm	{diminuir, gastar, quebrar
Mǐttō, ūs	ērē	mīsī	mīssūm	enviar, dirigir
Möлō, ūs	ērē	möłüī	möłitūm	moer, amolecer
Nectō, ūs	ērē	{nēxī nēxūī	{nēxūm	atar, ligar
Nōsco, ūs	ērē	nōvī	nōtūm	conhecer, saber
āgniōscō, ūs	ērē	āgnōvī	āgnitūm	{reconhecer, con- siderar
cōgnōscō, ūs	ērē	cōgnōvī	cōgnitūm	{saber, ter conhe- cimento
dīgnōscō, ūs	ērē	dīgnōvī	dīgnōtūm	{distinguir, dis- cernir
īgnōscō, ūs	ērē	īgnōvī	īgnōtūm	perdoar, desculpar
īnternōscō, ūs	ērē	īnternōvī	īnternōtūm	{distinguir entre outros
rēcōgnōscō, ūs	ērē	rēcōgnōvī	rēcōgnitūm	examinar, verificar
Nūbō, ūs	ērē	nūpsī	nūptūm	casar
ōccūlō, ūs	ērē	ōccūlūī	ōccūltūm	esconder, ocultar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Pāndo, ūs . . .	ērē . . .	pāndī . . .	{ pānsūm . . . pāssūm . . .	{ estender, abrir, desenvolver
Pāngō, ūs . . .	ērē . . .	{ pānxī . . . pēpīgī . . .	{ pānctūm . . . pāctūm . . .	{ fincar, pregar
{ āppīngō, ūs ou { ādpīngō, ūs . . .	ērē . . .	āppīnxī . . .	āppīctūm . . .	{ pintar sobre, acrescentar es- crevendo
īmpīngō, ūs . . .	ērē . . .	īmpīgī . . .	īmpīctūm . . .	{ obrigar, impor, arremessar
Pārcō, ūs . . .	ērē . . .	{ pēpērcī . . . pārsī . . .	{ spārcītūm . . . pārsūm . . .	{ poupar, respeitar
Pāscō, ūs . . .	ērē . . .	pāvī . . .	pāstūm . . .	apascentar
Pēctō, ūs . . .	ērē . . .	{ pēxūtī . . . pēxtī . . .	{ pēxūm . . . pēctūtūm . . .	{ pentear
Pēllō, ūs . . .	ērē . . .	pēpūlī . . .	pūlsūm . . .	{ repelir, expulsar, bater
dēpēllō, ūs . . .	ērē . . .	dēpūlī . . .	dēpūlsūm . . .	arredar, desalojar
expēllō, ūs . . .	ērē . . .	ēxpūlī . . .	ēxpūlsūm . . .	expelir
rēpēllō, ūs . . .	ērē . . .	rēppūlī . . .	rēppūlsūm . . .	apartar, repelir
Pēndō, ūs . . .	ērē . . .	pēpēndī . . .	pēnsūm . . .	pesar, pagar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Pētō, ūs . . .	érē . . .	{ pētī pētīvī . . .	} pētītūm . . .	pedir, dirigir-se a
{ āppētō, ūs ou ādpētō, ūs . . .	érē . . .	āppētīvī . . .	āppētītūm . . .	{ apanhar, atacar, desejar
rēpētō, ūs . . .	érē . . .	{ rēpētīvī rēpētīrī . . .	} rēpētītūm . . .	{ recomeçar, tornar a pedir
Pīngō, ūs . . .	érē . . .	pīnxī . . .	pīctūm . . .	pintar, tingir
Pīnsō, ūs . . .	érē . . .	{ pīnsī pīnsūt . . .	{ pīnsūm pīnsītūm pīstūm . . .	{ pisar, espancar
Plāngō, ūs . . .	érē . . .	plānxī . . .	plānctūm . . .	{ bater com ruído, chorar
Plāudō, ūs . . .	érē . . .	plāusī . . .	plāusūm . . .	bater
āplaūdō, ūs . . .	érē . . .	āplalaūsī . . .	āplaūsūm . . .	aplaudir
cōmplōdō, ūs . . .	érē . . .	cōmplōsī . . .	cōmplōsūm . . .	{ bater juntamente, bater as palmas
ēsplōdō, ūs . . .	érē . . .	ēsplōsī . . .	ēsplōsūm . . .	explodir
Plēctō, ūs . . .	érē . . .	{ plēxī plēxūt . . .	} plēxūm . . .	dobrar, entrelaçar
īmplēctō, ūs . . .	érē . . .	īmplēxī . . .	īmplēxūm . . .	tecer, enlaçar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Pōllūō, ūs . . .	ērē . . .	pōllūī . . .	pōllūtūm . . .	molhar, poluir
Pōnō, ūs . . .	ērē . . .	pōsūī . . .	pōsītūm . . .	pôr, colocar
āntēpōnō, ūs . . .	ērē . . .	āntēpōsūī . . .	āntēpōsītūm . . .	antepor
cōmpōnō, ūs . . .	ērē . . .	cōmpōsūī . . .	cōmpōsītūm . . .	compor
dīspōnō, ūs . . .	ērē . . .	dīspōsūī . . .	dīspōsītūm . . .	dispor
ēxpōnō, ūs . . .	ērē . . .	ēxpōsūī . . .	ēxpōsītūm . . .	expor
ōppōnō, ūs . . .	ērē . . .	ōppōsūī . . .	ōppōsītūm . . .	opor
prōpōnō, ūs . . .	ērē . . .	prōpōsūī . . .	prōpōsītūm . . .	propor
Pōscō, ūs . . .	ērē . . .	pōpscī . . .	— . . .	exigir, reclamar
Prēhēndō, ūs . . .	ērē . . .	prēhēndī . . .	prēhēnsūm . . .	agarrar, apanhar

(Também há as formas: Prēndō, ūs, ērē, prēndī, prēnsūm).

Prēmō, ūs . . .	ērē . . .	prēssī . . .	prēssūm . . .	{ comprimir, aper- tar
{āpprīmō, ūs ou ādprīmō, ūs . . .	ērē . . .	āpprēssī . . .	āpprēssūm . . .	apertar contra
Pūngō, ūs . . .	ērē . . .	{pūpūgī . . .	{pūncītūm . . .	picar, fura
dīspūngō, ūs . . .	ērē . . .	dīspūnxī . . .	dīspūncītūm . . .	verificar, apontar
ēxpūngō, ūs . . .	ērē . . .	ēxpūnxī . . .	ēxpūncītūm . . .	riscar, apagar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Quærō, īs	ērē . . .	{ quāsī quāsīvī . . .	{ quāsītūm . . .	buscar, procurar
ācquiīrō, īs	ērē . . .	{ ācquiīsīvī ācquiītūm . . .	{ ācquiīsītūm . . .	adquirir, ajuntar
cōnquiīrō, īs	ērē . . .	{ cōnquiīsīvī cōnquiītūm . . .	{ cōnquiīsītūm . . .	pesquisar
Quiēscō, īs	ērē . . .	quiēvī . . .	quiētūm . . .	repousar
Rādō, īs	ērē . . .	rāsī . . .	rāsūm . . .	raspar, rasurar
Rēgō, īs	ērē . . .	rēxī . . .	rēctūm . . .	guiar, governar
cōrrīgō, īs	ērē . . .	cōrrēxī . . .	cōrrēctūm . . .	corrigir, endireitar
dīrīgō, īs	ērē . . .	dīrēxī . . .	dīrēctūm . . .	alinhar, dirigir
ērīgō, īs	ērē . . .	ērēxī . . .	ērēctūm . . .	elevar, levantar
īnquiīrō, īs	ērē . . .	{ īnquiīsīvī īnquiītūm . . .	{ īnquiīsītūm . . .	inquirir
pērgō, īs	ērē . . .	pērrēxī . . .	pērrēctūm . . .	{ caminhar, prosse- { guir
pōrrīgō, īs	ērē . . .	pōrrēxī . . .	pōrrēctūm . . .	{ desenvolver, apre- { sentar
rēquīrō, īs	ērē . . .	{ rēquīsīvī rēquītūm . . .	{ rēquīsītūm . . .	requerer
sūrgō, īs	ērē . . .	sūrrēxī . . .	sūrrēctūm . . .	surgir, erguer-se

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Rēpō, ūs	érē	rēpsī	rēptūm	arrastar-se
Rōdō, ūs	érē	rōsī	rōstūm	roer
Rūmpō, ūs	érē	rūpī	rūptūm	romper, quebrar
Rūō, ūs	érē	rūī	rōtūm	sempurrar, preci- { pitar-se
cōrrūō, ūs	érē	cōrrūī	cōrrūtūm	{ desabar, cair em ruína
dīrūō, ūs	érē	dīrūī	dīrūtūm	destruir, demolir
ērūō, ūs	érē	ērūī	ērūtūm	cavar, arrancar
īrrūō, ūs	érē	īrrūī	īrrūtūm	{ entrar com ím- { peto, irromper
ōbrūō, ūs	érē	ōbrūī	ōbrūtūm	enterrar, soterrar
Scābō, ūs	érē	scābī	—	coçar
Scālpō, ūs	érē	scālpsī	scālpūm	esculpir, raspar
Scāndō, ūs	érē	scāndī	scānsūm	subir
āscēndō, ūs.	érē	āscēndī	āscēnsūm	trepar
Scīndō, ūs	érē	scīdī	scīssūm	rachar, fender
Scīscō, ūs	érē	scīvī	scītūm	{ informar-se, de- { cretar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Sc̄ibō, ūs . . .	ērē . . .	sc̄ripsī . . .	sc̄riptūm . . .	escrever
dēscr̄ibō, ūs . . .	ērē . . .	dēscr̄iptī . . .	dēscr̄iptūm . . .	descrever
īnscr̄ibō, ūs . . .	ērē . . .	īnscr̄iptī . . .	īnscr̄iptūm . . .	inscrever
p̄āesc̄ribō, ūs . . .	ērē . . .	p̄āesc̄riptī . . .	p̄āesc̄riptūm . . .	prescrever
p̄ōscr̄ibō, ūs . . .	ērē . . .	p̄ōscr̄iptī . . .	p̄ōscr̄iptūm . . .	proscrever
Sc̄ulpō, ūs . . .	ērē . . .	sc̄ulpsī . . .	sc̄ulptūm . . .	esculpir
1—Sērō, ūs . . .	ērē . . .	sēvī . . .	sātūm . . .	semear
cīrcūmsērō, ūs . . .	ērē . . .	cīrcūmsēvī . . .	cīrcūmsítūm . . .	semear em redor
p̄ōsērō, ūs . . .	ērē . . .	p̄ōsēvī . . .	p̄ōsātūm . . .	produzir, plantar
2—Sērō, ūs . . .	ērē . . .	sērūtī . . .	sērtūm . . .	enlaçar, prender
{āssērō, ūs . . .	ērē . . .	āssērūtī . . .	āssērtūm . . .	afirmar, assegurar,
{ādsērō, ūs . . .	ērē . . .	āssērūtī . . .	āssērtūm . . .	{ libertar
cōnsērō, ūs . . .	ērē . . .	cōnsērūtī . . .	cōnsērtūm . . .	reunir, entrelaçar
dēsērō, ūs . . .	ērē . . .	dēsērūtī . . .	dēsērtūm . . .	{ abandonar, de-
dīssērō, ūs . . .	ērē . . .	dīssērūtī . . .	dīssērtūm . . .	{ sertar
īnsērō, ūs . . .	ērē . . .	īnsērūtī . . .	īnsērtūm . . .	discutir, discorrer
{ēxsērō, ūs . . .	ērē . . .	{ēxsērūtī . . .	{ēxsērtūm . . .	inserir, introduzir
{ēxērō, ūs . . .	ērē . . .	{ēxērūtī . . .	{ēxērtūm . . .	{ expor, tirar para
				{ fora

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Serpō, īs . . .	ērē . . .	sērpst̄ . . .	sērptūm . . .	arrastar-se
dēsērpō, īs . . .	ērē . . .	dēsērpst̄ . . .	dēsērptūm . . .	descer de gatas
Sīdō, īs . . .	ērē . . .	{ sēdī . . . sīdī . . . }	{ sēssūm . . . }	assentar-se
{ cīrcūmsīdō, īs cīrcūmsēdēō īs	ērē . . .	cīrcūmsīdī . . .	— . . .	{ estar sentado em roda de, cercar
dēsīdō, īs . . .	ērē . . .	{ dēsīdī . . . dēsēdī . . . }	— . . .	abaixar-se
sūbsīdō, īs . . .	ērē . . .	{ sūbsīdī . . . sūbsēdī . . . }	{ sūbsēssūm . . . }	baixar-se
Sīnō, īs . . .	ērē . . .	{ sīnī . . . sīvī . . . }	sītūm . . .	{ consentir, permi- tir
dēsīnō, īs . . .	ērē . . .	{ dēsīī . . . dēsīvī . . . }	{ dēsītūm . . . }	cessar, desistir
Sīstō, īs . . .	ērē . . .	stītī . . .	stātūm . . .	embargar, fixar,
cōnsīstō, īs . . .	ērē . . .	cōnstītī . . .	cōnstītūm . . .	{ manter-se, consis- tir
rēstīstō, īs . . .	ērē . . .	rēstītī . . .	rēstītūm . . .	parar, resistir

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Súpino	Português
Sölvö, ūs . . .	érë . . .	sölví . . .	sölütüm . . .	dissolver, soltar
ābsölvö, ūs . . .	érë . . .	ābsölví . . .	ābsölütüm . . .	absolver, desatar
dīssölvö, ūs . . .	érë . . .	dīssölví . . .	dīssölütüm . . .	dissolver, pagar
Spärgö, ūs . . .	érë . . .	spärsí . . .	spärsüm . . .	espalhar, espargir
{āspērgö, ūs . . .	érë . . .	āspērsí . . .	āspērsüm . . .	regar, derramar
{ādspērgö, ūs . . .	érë . . .	āspērsí . . .	āspērsüm . . .	regar, derramar
Spērnö, ūs . . .	érë . . .	sprēví . . .	sprētüm . . .	afastar, desprezar
dēspērnö, ūs . . .	érë . . .	— . . .	— . . .	{rejeitar com des- prêzo, desde- nhar
Spūö, ūs . . .	érë . . .	spūí . . .	spūtüm . . .	cuspir, escarrar
cōnspūö, ūs . . .	érë . . .	cōnspūí . . .	cōnspūtüm . . .	{emporcalhar, cus- pir sobre
dēspūö, ūs . . .	érë . . .	dēspūí . . .	dēspūtüm . . .	cuspir, detestar
rēspūö, ūs . . .	érë . . .	rēspūí . . .	rēspūtüm . . .	{vomitir, repelir, cuspir novamente
Stätüö, ūs . . .	érë . . .	stätüí . . .	stätütüm . . .	{pôr, colocar, fun- dar
cōnstitüö, ūs . . .	érë . . .	cōnstitüí . . .	cōnstitütüm . . .	constituír

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
dēstītūō, īs . . .	ērē . . .	dēstītūī . . .	dēstītūlūm . . .	destituír
īnstītūō, īs . . .	ērē . . .	īnstītūī . . .	īnstītūlūm . . .	instituír
rēstītūō, īs . . .	ērē . . .	rēstītūī . . .	rēstītūlūm . . .	restituír
sūbstītūō, īs . . .	ērē . . .	sūbstītūī . . .	sūbstītūlūm . . .	substituír
Stērnō, īs . . .	ērē . . .	strāvī . . .	strātūm . . .	abater, estender, por cima, abrir
prāsternō, īs . . .	ērē . . .	prāestrāvī . . .	prāestrātūm . . .	estender diante de
prōsternō, īs . . .	ērē . . .	prōstrāvī . . .	prōstrātūm . . .	prosternar, pro- trar-se
Stērtō, īs . . .	ērē . . .	stērtūī . . .	— . . .	roncar, dormir profundamente
Stīnguō, īs . . .	ērē . . .	stīnxī . . .	stīnctūm . . .	apagar
ēxstīnguō, īs . . .	ērē . . .	ēxstīnxī . . .	ēxstīnctūm . . .	extinguir
īnterstīnguō, īs . . .	ērē . . .	īnterstītūī . . .	īnterstīnctūm . . .	extinguir total- mente, sufocar
Strēpō, īs . . .	ērē . . .	strēpūī . . .	strēpītūm . . .	fazer ruído
īnterstrēpō, īs . . .	ērē . . .	īnterstrēpūī . . .	īnterstrēpītūm . . .	fazer estrondo en- tre
Strīngō, īs . . .	ērē . . .	strīnxī . . .	strīctūm . . .	apertar, governar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Strüö, ūs	ěrë	strüxī	strüctüm	reunir, construir
pérstrüö, ūs		(usa-se só no supino)	pérstrüctüm	construído totalmente, obstruído
Suescō, ūs	ěrë	suëvī	suëtüm	habituar-se
āssuēscō,	{	Estes 2 compostos têm o mesmo significado e as mesmas formas, e usam-se em lugar do verbo simples.		
cōnsuēscō				
Sūgō, ūs	ěrë	sūxī	sūctüm	chupar, sugar
āssūgō, ūs	ěrë	—	āssūctüm	fixar-se para chupar
Sūö, ūs	ěrë	sūī	sūtüm	coser, costurar
Tāngō, ūs	ěrë	tētīgī	tāctüm	tocar
āttingō, ūs	ěrë	āttīgī	āttāctüm	roçar levemente, tocar em alguma coisa
ōbtīngō, ūs	ěrë	obtīgī	—	caber a, cair por sorte a
pērtīngō, ūs	ěrë	—	—	atingir
Tēgō, ūs	ěrë	tēxī	tēctüm	cobrir, ocultar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Tēmnō, ūs	ērē	{ tēmpsī tēmstī	{ tēmptūm	{ desprezar, desdenhar
cōntēmnō, ūs	ērē	cōntēmpsī	cōntēmptūm	rebaixar, afrontar
Tēndō, ūs	ērē	tētēndī	{ tēntūm tēnsūm	{ estender, conti- nuar
cōntēndō, ūs	ērē	cōntēndī	cōntēntūm	brigar, alargar
ēxtēndō, ūs	ērē	ēxtēndī	{ ēxtēnsūm ēxtēntūm	{ estender, aumen- tar
ōstēndō, ūs	ērē	ōstēndī	{ ūstēnsūm ōstēntūm	mostrar, ostentar
Tērō, ūs	ērē	trīvī	trītūm	triturar, pisar
Tēxō, ūs	ērē	tēxūī	tēxtūm	tecer
ēxtēxō, ūs	ērē	ēxtēxūī	ēxtēxtūm	destecer
ōbtēxō, ūs	ērē	ōbtēxūī	ōbtēxtūm	{ tecer ao redor, en- cobrir tecendo
{ Tinguō, ūs	ērē	tīnxī	tīnctūm	tingir, molhar
{ Tingō, ūs	ērē	tīngī	āttāctūm	{ roçar de leve, to- car em
āttīngō, ūs	ērē	āttīgī	āttāctūm	{ roçar de leve, to- car em

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
cōntīngō, īs . . .	ěrē . . .	cōntīgī . . .	cōntāctūm . . .	tactear, comer
prāetīngō, īs . . .	ěrē . . .	prāetīnxī . . .	prāetīnctūm . . .	molhar antes
Töllō, īs . . .	ěrē . . .	sūstūlī . . .	sūblātūm . . .	levantar, erguer
āttöllō, īs . . .	ěrē . . .	— . . .	— . . .	elevar
{Trādō, īs . . .	} ěrē . . .	trādīdī . . .	trādītūm . . .	confiar, entregar
{Trānsdō, īs . . .		trāxī . . .	trāctūm . . .	tirar, puxar
Trāhō, īs . . .	ěrē . . .	trēmūtī . . .	— . . .	tremer
(Os compostos d'este verbo não tēem perfeito nem supino).				
Trībūō, īs . . .	ěrē . . .	trībūtī . . .	trībūtūm . . .	dar, presentear
īntrībūō, īs . . .	ěrē . . .	— . . .	— . . .	contribuir, impor ou pagar uma contribuição
pērtrībūō, īs . . .	ěrē . . .	pērtrībūtī . . .	pērtrībūtūm . . .	
Trūdō, īs . . .	ěrē . . .	trūsī . . .	trūsūm . . .	conceder, dar
rētrūdō, īs . . .	ěrē . . .	— . . .	rētrūsūm . . .	empurrar, impelir
Tūndō, īs . . .	ěrē . . .	tütüdī . . .	{tūsūm tūnsūm . . .	fazer recuar
ēxtūndō, īs . . .	ěrē . . .	ēxtüdī . . .	ēxtūnsūm . . .	bater, malhar
īntūndō, īs . . .	ěrē . . .	— . . .	— . . .	fazer saír, batendo
				pisar, triturar

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
{ ūngō, ūs	ērē	ūnxī	ūnctūm	ungir
{ ūnguō, ūs	ērē	ūssī	ūstūm	queimar
ūrō, ūs	ērē	—	—	caminhar
vādō, ūs	ērē	—	—	{ evadir-se, esca-
ēvādō, ūs	ērē	ēvāsī	ēvāsūm	{ par-se
prævādō, ūs	ērē	—	—	passar além de
sūpērvādō, ūs	ērē	—	—	{ passar por cima,
Vēhō, ūs	ērē	vēxī	vēctūm	{ transpor
				conduzir, levar

(Vidé observação, no fim desta conjugação, na página 52).

Vēllō, ūs	ērē	vēlli	vūlsūm	arrancar
āvēllō, ūs	ērē	{ āvēlli āvūlsī	{ āvūlsūm	{ apartar violenta-
Vēndō, ūs	ērē	vēndīdī	vēndītūm	{ mente, separar vender

(Tem vēnēō, (ser vendido) por passivo).

Vērgō, ūs	ērē	vērsī	—	vergar, dobrar
-----------	-----	-------	---	----------------

(Aos compostos dêste verbo faltam o perfeito e o supino).

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Vērrō, īs	ērē	vērrī	vērsūm	{varrer, arrastar pelo chão

(A maioria dos compostos dêste verbo não tem perfeito nem supino).

Vērtō, īs	ērē	{vērtī vērsī	{vērsūm	voltar, volver
ōbvērtō, īs	ērē	{ōbvērtī ōbvōrtī	{ōbvērsūm ōbvōrsūm	{voltar para, ou contra
{rēvērtō, īs	{rēvērtōr, ērīs	ērē	rēvērtī	{tornar a vir, re- gressar
Vīncō, īs	ērē	vīcī	vīctūm	vencer
Vīsō, īs	ērē	vīsī	vīsūm	{ver, examinar, vi- sitar
cīrcūmvīsō, īs	ērē	—	—	{visitar de roda, olhar para todos os lados
cōnvīsō, īs	ērē	—	—	{percorrer com a vista, examinar bem.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Vívō, īs	ērē	vīxī	vīctūm	viver
cōnvīvō, īs	ērē	cōnvīxī	cōnvīctūm	conviver
prōvīvō, īs	ērē	—	—	{ prolongar a vida, durar
rēvīvō, īs	ērē	rēvīxī	rēvīctūm	reviver
Vōlvō, īs	ērē	vōlvī	vōlūtūm	volver, rolar
sūbvōlvō, īs	ērē	sūbvōlvī	sūbvōlūtūm	{ rolar debaixo para cima
Vōmō, īs	ērē	vōmūī	vōmītūm	vomitar
ēvōmō, īs	ērē	ēvōmūī	ēvōmītūm	vomitar muito
rēvōmō, īs	ērē	rēvōmūī	rēvōmītūm	tornar a vomitar

(Aos restantes compostos faltam o supino e o perfeito).

Observação.

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Português
cīrcūmvēhōr, ērīs	—	cīrcūmvēhī	dar a volta
prātervēhōr, ērīs	—	prātervēhī	passar além
sūpērvēhōr, ērīs	—	sūpērvēhī	transpor

Verbos depoentes da terceira conjugação.

(Forma passiva com significação activa)

Indicativo presente	Pretérito perfeito	Infinito	Português
Äpīscör, ērīs . . .	äptūs sūm . . .	äpīscī . . .	prender-se
(Pouco usado).			
ädīpīscör, ērīs . . .	ädīptūs sūm . . .	ädīpīscī . . .	alcançar, atingir
Cōmmīnīscör, ērīs . . .	cōmmēntūs sūm . . .	cōmmīnīscī . . .	inventar
Ēxpērgīscör, ērīs . . .	{ expērgītūs sūm . . . expērrēctūs sūm . . . }	ēxpērgīscī . . .	despertar
Fruör, ērīs . . .	{ frūctūs sūm . . . frūtūs sūm . . . }	frūī . . .	{ fruir, gozar, fazer uso }
pērfruör, ērīs . . .	{ pērfrūctūs sūm . . . pērfrūtūs sūm . . . }	pērfrūī . . .	deleitar-se
Füngör, ērīs . . .	fūncētūs sūm . . .	fūngī . . .	cumprir, desem- penhar-se de
Grādiör, ērīs . . .	grēssūs sūm . . .	grādī . . .	caminhar, andar
āagrēdiör, ērīs . . .	āgrēssūs sūm . . .	āagrēdī . . .	agredir, atacar
cōngrēdiör, ērīs . . .	cōngrēssūs sūm . . .	cōngrēdī . . .	{ caminhar com, encontrar-se }
īngrēdiör, ērīs . . .	īngrēssūs sūm . . .	īngrēdī . . .	entrar, penetrar

Estes verbos não têm supino.

Indicativo presente	Pretérito perfeito	Infinito		Português
Irāscōr, ērīs . . .	Irātūs sūm . . .	Irāscī . . .	Não tem supino.	{ irritar-se, indigar-se

O adjetivo Irātūs que dêle deriva, não é participípio. Note-se bem que Irātūs sūm significa estou irritado e não irritei-me.

Para o perfeito usa-se sūccēnsūi ou sūscēnsūi de sūccēnsēo ou sūscēnsēo, irritar-se, encolerizar-se.

Lābōr, ērīs . . .	lāpsūs sūm . . .	lābī . . .		cair, deslizar
Lōquōr, ērīs . . .	lōquūtūs sūm . . .	lōqūt . . .		falar, dizer
Mōriōr, ērīs . . .	mōrtūs sūm . . .	mōrī . . .		morrer
Nāncīscōr, ērīs . . .	nāctūs sūm . . .	nāncīscī . . .		achar, adquirir
Nāscōr, ērīs . . .	nātūs sūm . . .	nāsci . . .		nascer
Nītōr, ērīs . . .	{ nīxūs sūm nīsūs sūm . . .	nītī . . .		{ esforçar-se, apoiar-se
Innītōr, ērīs . . .	{ innīxūs sūm innīsūs sūm . . .	Innītī . . .		{ firmar-se, encos- tar-se
rēnītōr, ērīs . . .	rēnīxūs sūm . . .	rēnītī . . .		resistir, opor-se
Oblivíscōr, ērīs . . .	ōblitūs sūm . . .	ōblivīscī . . .		olvidar, esquecer
Pāctōr, ērīs . . .	pāctūs sūm . . .	pāscī . . .		ajustar, combinar
{ dēpēcīscōr, ērīs dēpācīscōr, ērīs	{ dēpēctūs sūm. dēpāctūs sūm.	dēpēcīscī . . .		pactuar, contratar

Estes verbos não têm supino.

Indicativo presente	Pretérito perfeito	Infinito	Supino	Português
Pāscōr, ēr̄is . . .	pāstūs sūm . . .	pāscī	pastar
Pātōr, ēr̄is . . .	pāssūs sūm . . .	pātī	padecer
Pērpētiōr, ēr̄is . . .	pērpēssūs sūm . . .	pērpētī	sofrer com cora- gem
Prōfīcīscōr, ēr̄is . . .	prōfēctūs sūm . . .	prōfīcīscī	{ir-se embora, pôr-se a caminho
Quērōr, ēr̄is . . .	quēstūs sūm . . .	quērī	Estes verbos não têm supino.	queixar-se

dēquērōr (*lamentar-se*) e prāquērōr (*queixar-se antecipadamente*), só se usam os participios dēquēstūm sūm e prāquēstūs sūm.

Rīngōr, ēr̄is . . .	— . . .	rīngī	arreganhar os den- tes, enfurecer-se
Sēquōr, ēr̄is . . .	{sēcūtūs sūm . . . {sēquūtūs sūm . . .	sēquī	seguir
Ulcīscōr, ēr̄is . . .	ūltūs sūm . . .	ūlcīscī	vingar-se
Utōr, ēr̄is . . .	ūsūs sūm . . .	ūtī	usar, gastar
Vēscōr, ēr̄is . . .	— . . .	vēscī	Estes verbos não têm supino.	nutrir-se, comer

Semi-depoente da terceira conjugação.

Fidō, īs	ērē	fīsūs sūm	confiar, fiar-se
--------------------	---------------	---------------------	------------------

QUARTA CONJUGAÇÃO

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Āmīcio, īs . . .	īrē . . .	{ āmīcūī āmīxt̄	{ āmīctūm . . .	vestir, envolver
Āperiō, īs . . .	īrē . . .	āpērūī . . .	āpērtūm . . .	abrir
cōmpériō, īs . . .	īrē . . .	cōmpērī . . .	cōmpērtūm . . .	conhecer, saber
ōpēriō, īs . . .	īrē . . .	ōpērūī . . .	ōpērtūm . . .	fechar, cobrir
rēpēriō, īs . . .	īrē . . .	rēpērī . . .	rēpērtūm . . .	{ encontrar nova- mente
Cācūtiō, īs . . .	īrē . . .	cācūtīvī . . .	cācūtītūm . . .	ver pouco
Ēō, īs . . .	īrē . . .	īī ou īvī . . .	ītūm . . .	ir, andar
ābēō, īs . . .	īrē . . .	ābīī . . .	ābitūm . . .	retirar-se, saír
ādēō, īs . . .	īrē . . .	ādīī . . .	āditūm . . .	ir para, abordar
{ cīrcūmēō, īs . . .	īrē . . .	cīrcūmīī . . .	{ cīrcūtūm . . .	{ andar á volta de
{ cīrcūěō, īs . . .	īrē . . .	cīrcūmīī . . .	{ cīrcūm . . .	
cōěō, īs . . .	īrē . . .	cōīī . . .	cītūm . . .	reunir-se
ēxēō, īs . . .	īrē . . .	ēxīī . . .	ēxitūm . . .	saír, expatriar-se
īnēō, īs . . .	īrē . . .	īnīī . . .	īnitūm . . .	entrar em
īntērēō, īs . . .	īrē . . .	īntērīī . . .	īntēritūm . . .	morrer
nēquēō, īs . . .	īrē . . .	nēquiīī . . .	nēquitūm . . .	não poder

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
öběö, is	irë	öbíi	öbitüm	sobrevir, opor-se a cumprir, acabar
pěrěö, is	irë	pěrii	pěritüm	parecer, passar por ultrapassar, prete-
prætěrěö, is	irë	prætěrii	prætěritüm	rir, passar de largo
prôděö, is	irë	prôdií	prôditüm	avançar, ir para diante
quěö, is	irë	quií	quiütüm	poder
rěděö, is	irë	rědií	rěditüm	volver, voltar
trãnsěö, is	irë	trãnsií	trãnsitüm	transitar
věněö, is	irë	věnií	věnitüm	ser vencido.

Estes compostos têm duas formas de pretérito perfeito, em ii ou ivi, com exceção do verbo
intěrěö que tem só a forma de ii.

Os verbos compostos de EO (irë) servem algumas vezes de passivo aos compostos de dârë
(dar); vêndrë (vender); věntrë (věněö) (ser vendido); pêdrë (perder); pěrîrë (de pěrěö)
(estar perdido).

Verbos depoentes da quarta conjugação (Forma passiva com significação activa)

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Português
{ Assēntiōr, īrīs . . .	āssēntīrī . . .	āssēnsūs sūm . . .	{ concordar, assen-
[Adsen̄tiōr, īrīs . . .			tir
Mētiōr, īrīs . . .	mētīrī . . .	mēnsūs sūm . . .	medir
dēmētiōr, īrīs . . .	dēmītīrī . . .	{ dēmētūs sūm . . . dēmēnsūs sūm . . . dēmētitūs sūm . . .	{ medir na totali- dade
ēxpēriōr, īrīs . . .	ēxpērīrī . . .	ēxpērtūs sūm . . .	experimentar
Oppēriōr, īrīs . . .	oppērīrī . . .	{ ūppērtūs sūm . . . ūppēritūs sūm . . .	aguardar, esperar
Ordiōr, īrīs . . .	ōrdīrī . . .	ōrsūs sūm . . .	começar
Öriōr, īrīs . . .	ōrīrī . . .	{ ūrtūs sūm . . . (ōritūrus) . . .	nascer
ădōriōr, īrīs . . .	ădōrīrī . . .	ădōrtūs sūm . . .	{ assaltar, aproxi- mar-se
sübōriōr, īrīs . . .	sübōrīrī . . .	sübōrtūs sūm . . .	renascer

Estes verbos não têm supino.

(Observe-se que os compostos e o próprio verbo öriōr fazem a segunda pessoa do indicativo do singular em īrīs como se fôssem da 3.^a conjugação, tendo ainda outras formas que o uso ensinardá)

CONJUGAÇÃO MIXTA

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Căpiő, ūs	ĕrĕ	cēpī	căptūm	tomar, aprisionar
āccipio, ūs	ĕrĕ	āccēpī	āccēptūm	receber
āntēcăpiő, ūs	ĕrĕ	āntēcēpī	{āntēcēptūm āntēcăptūm	anticipar, ocupar primeiro
ōccipio, ūs	ĕrĕ	{ōccēpī ōccōěpī	{ōccōěptūm	começar
Cüpio, ūs	ĕrĕ	{cūpī cūpīvī	{cūpītūm	cubiçar, desejar
Faciő, ūs	ĕrĕ	fēcī	făctūm	fazer

Este verbo tem por passivo Fio, ūs, fíerī; ser feito de, tornar-se; há que distinguir os compostos d'este verbo; os compostos de preposição formam a passiva em fíciõr, etc.; os compostos de verbo seguem fio na passiva.

āfficiő, ūs	ĕrĕ	āffēcī	āffēctūm	afectar
călefaciő, ūs	ĕrĕ	călēfēcī	călēfăctūm	aquecer
cōficiő, ūs	ĕrĕ	cōnfēcī	cōnfēctūm	{confeccionar, aca- bar
trēmefaciő, ūs	ĕrĕ	trēmēfēcī	trēmēfăctūm	{abalar, fazer tre- mer

CONJUGAÇÃO MIXTA

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
Födiö, ūs . . .	ērē . . .	födī . . .	fōssūm . . .	cavar
Fügiö, ūs . . .	ērē . . .	fūgī . . .	fūgitūm . . .	fugir
āufügiö, ūs . . .	ērē . . .	āufūgī . . .	āaufūgitūm . . .	retirar-se
dēfūgiö, ūs . . .	ērē . . .	dēfūgī . . .	dēfūgitūm . . .	evitar fugindo
ēffūgiö, ūs . . .	ērē . . .	ēffūgī . . .	ēffūgitūm . . .	esquivar-se
sūbterfūgiö, ūs . . .	ērē . . .	sūbterfūgī . . .	sūbterfūgitūm . . .	escapulir-se, fugir ás escondidas
sūpērfūgiö, ūs . . .	ērē . . .	sūpērfūgī . . .	sūpērfūgitūm . . .	fugir por cima
īciö, ūs ou īcö, ūs . . .	ērē . . .	īcī . . .	īctūm . . .	bater, ferir
Jäciö, ūs . . .	ērē . . .	jēcī . . .	jāctūm . . .	lançar, arremessar
ābjiciö, ūs . . .	ērē . . .	ābjēcī . . .	ābjēctūm . . .	deitar fora e para longe
ādjiciö, ūs . . .	ērē . . .	ādjēcī . . .	ādjēctūm . . .	juntar, acrescentar
cōnjiciö, ūs . . .	ērē . . .	cōnjēcī . . .	cōnjēctūm . . .	atirar, lançar
Läciö, ūs . . .	ērē . . .	läcuī . . .	läcitūm . . .	atraír
älliciö, ūs . . .	ērē . . .	ällēxī . . .	ällēctūm . . .	acariciar, aliciar
dēliciö, ūs . . .	ērē . . .	— . . .	— . . .	atraír, com afágos
ēliciö, ūs . . .	ērē . . .	ēlicūī . . .	ēlicitūm . . .	tirar para fora, atraír suave- mente

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
íllíciō, ís . . .	érē . . .	íllēxī . . .	íllēctūm . . .	seduzir, lisongear
{ pēllíciō, ís ou pērlíciō, ís . . .	érē . . .	pēllēxī . . .	pēllēctūm . . .	engordar
prōlíciō, ís . . .	érē . . .	prōlēxī . . .	prōlēctūm . . .	induzir
Pāriō, ís . . .	érē . . .	pēpērī . . .	{ pāritūm . . . pārtūm . . .	} parir
<i>(Os compostos pertencem à 4.ª conjugação).</i>				
Quātiō, ís . . .	érē . . .	quāssī . . .	quāssūm . . .	sacudir
cōncūtiō, ís . . .	érē . . .	cōncūssī . . .	cōncūssūm . . .	sacudir com fôrça
dīscūtiō, ís . . .	érē . . .	dīscūssī . . .	dīscūssūm . . .	inutilizar, dissipar
Rāpiō, ís . . .	érē . . .	rāpūī . . .	rāptūm . . .	{ apoderar-se, arrebatar
{ ārrípiō, ís . . .	érē . . .	ārrīpūī . . .	ārrēptūm . . .	arrebatar, agarrar
{ ādripiō, ís . . .	érē . . .	ābrīpūī . . .	ābrēptūm . . .	arrancar
{ ābripiō, ís . . .	érē . . .	ābrīpūī . . .	ābrēptūm . . .	
{ cōrrípiō, ís . . .	érē . . .	cōrrīpūī . . .	cōrrēptūm . . .	{ prender, deitar a
{ cōnripiō, ís . . .	érē . . .	dīrīpūī . . .	dīrēptūm . . .	{ mão
dīrīpiō, ís . . .	érē . . .	dīrīpūī . . .	dīrēptūm . . .	estilhaçar, rasgar,
ērīpiō, ís . . .	érē . . .	ērīpūī . . .	ērēptūm . . .	{ arrancar de, puxar
				com fôrça

Indicativo presente	Infinito	Pretérito perfeito	Supino	Português
{ sūbrípiō, ūs sūrrípiō, ūs	érē	sūrrípūt sāpīt sāpīvī sāpūt	sūrrēptūm	furtar, tirar ás escondidas
Sāpiō, ūs	érē	{ dēsípūt rēsípūt rēsēpūt rēsípīvī	—	ter sabor, gostar
dēsípiō, ūs	érē	dēsípūt rēsípūt	—	ser insípido
rēsípiō, ūs	érē	{ rēsēpūt rēsípīvī	—	saber a, caír em si
{ Spēciō, ūs Spīciō, ūs	érē	spēxī	—	ver
{ āspīciō, ūs	érē	āspēxī	āspectūm	olhar
{ ādpīsciō, ūs	érē	conspēxī	cōspectūm	enxergar
cōnspīciō, ūs	érē	dēspēxī	dēspectūm	olhar de cima, desprezar
pērspīciō, ūs	érē	pērspēxī	pērspēctūm	ver atravez
prōspīciō, ūs	érē	prōspēxī	prōspēctūm	prever
rēspīciō, ūs	érē	rēspēxī	rēspēctūm	olhar para trás
sūspīciō, ūs	érē	sūspēxī	sūspēctūm	olhar para cima, suspeitar

Verbos impessoais

Fülgürät	relampeja
Grändinät	cai saraiva
Tönät	troveja
Níngít	neva
Plüüt	chove

Lüçët	é dia
Dilüçescít	amanhece
Illüçescít	vai amanhecedendo
Advěspěrascít	anoitece.

Verbos usados nas 3.as pessoas do singular

mē děcët	convém-me
mē děděcët.	não me convém
mihí lübët	apraz-me, agrada-me
mihí lícët	é-me lícito
mē mísérët	comadeço-me

mē pčenitët	arrependo-me
mē pigët	repugna-me
mē püdet	envergonho-me
mē tædet	enfado-me.

Verbos pessoais, usados impessoalmente

<i>Accidit</i>	acontece
<i>Contigit</i>	
<i>Evenit</i>	
<i>Fit, factum est.</i>	
<i>Accedit</i>	acresce
<i>Apparet, apparuunt.</i>	vê-se, é evidente
<i>Liquet, liquunt.</i>	
<i>Patet, patitur.</i>	
<i>Condūcit, condūxit</i>	é útil
<i>Convénit, convénit</i>	convém
<i>Expedit,</i>	

<i>Constat, constitit</i>	é certo, sabe-se
<i>Placet, placuit</i>	agrada	
<i>placitum est</i>		
<i>Interset</i>	
<i>Refert, retulit</i>	importa
<i>Præstat, præstit</i>	é melhor
<i>Restat, restitit</i>	resta	
<i>Sup̄erest, sup̄erp̄efuit</i>		
<i>Mē fallit, fefellit</i>	não sei, ignoro.	
<i>Mē fugit,</i>		
<i>Mē præterit, præterit</i>		

FINIS

LIVROS AUXILIARES

Tradução das FÁBULAS DE FEDRO, e das BIOGRAFIAS DE CORNÉLIO NEPOS, com notas explicativas, por Campos e Sousa, com as orações divididas, a sair brevemente	6\$50
Quadros de história universal, para a 3. ^a classe dos liceus (PRÉ-HISTÓRIA, POVOS ORIENTAIS, GRÉCIA E ROMA), por J. P. (1931)	5\$00
Quadros de história universal (Idade média, moderna e contemporânea), para a 4. ^a e 5. ^a classes dos liceus, por J. P. (1931)	6\$00
Sinopse actualizada da História da Literatura Portuguesa, por Guy de Oliveira, oficial do exército, (1931), 1 vol. broch.	5\$00
Quadros sincrónicos da História da Civilização, de 5.000 antes de Cristo, até 1929 depois de Cristo, pelo Dr. Reis Machado, professor do liceu Passos Manuel	5\$00
Dicionário dos verbos irregulares, defectivos e impessoais franceses, traduzidos e conjugados nos tempos simples e compostos com os respectivos auxiliares, para uso dos estudantes da língua francesa, por J. P., 1 volume de 152 pags. cartonado, 2. ^a edição aumentada, contendo mais de 400 verbos, revisto pelo sr. Dr. Avelino de Figueiredo	5\$00
Compêndio de Desenho Geométrico para a 4. ^a e 5. ^a classes do Curso dos Liceus (em harmonia com o decreto n.º 20.369, de 8 de Outubro de 1931) por Rafael Pinto Barradas, professor de desenho no Colégio Nun'Alvares e oficial do Exército. Com um aditamento constante de 11 composições decorativas ácerca dos estilos EGIPCIO, GREGO, ROMANO, ROMANICO, OGIVAL, MANUELINO e RENASCENÇA, pelo pintor Saavedra Machado, em brochura 10\$00	Cartonado 12\$50
Compêndio de desenho para a 1. ^a e 2. ^a classes dos Liceus, (em harmonia com o programa de 8 de Outubro de 1931), por António A. Martins, professor inscrito nos Liceus	6\$00
Compêndio de desenho para a 3. ^a classe dos liceus (do mesmo autor)	4\$00

Livraria PACHECO, Rua do Mundo, 79 -- LISBOA -- TELEFONE
21542